

Täysistunto

Torstai 20.3.2025 klo 16.00—17.58

3. Hallituksen esitys eduskunnalle EU:n yleisen tuoteturvallisuusasetuksen täydentämistä koskevaksi lainsäädännöksi ja laiksi kulutuspalvelujen turvallisuudesta

Hallituksen esitys HE 213/2024 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 3/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 3/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Puisto, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.03 Sakari Puisto ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen talousvaliokunnan yksimielisen mietinnön hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan säädettäväksi laki kuluttajatuotteiden turvallisuudesta ja laki kulutuspalvelujen turvallisuudesta:

Ehdotuksen taustalla on EU:n yleinen tuoteturvallisuusasetus, jolla yhdenmukaistetaan kuluttajatuotteiden turvallisuussäätely. Esityksen pääasiallisina tavoitteina on täydentää EU:n yleistä tuoteturvallisuusasetusta ja nykyaikaistaa kulutuspalvelujen turvallisuutta koskevaa yleistä sääntelyä.

Yleisen tuoteturvallisuusasetuksen soveltamisalaan kuuluvista tuotteista säädettäisiin kuluttajatuotteiden turvallisuudesta annettavassa laissa siltä osin kuin se on asetuksen mukaan tarpeen. Laissa säädettäisiin lähinnä tuoteturvallisuutta koskevista kielivaatimuksista, toimivaltaisista markkinavalvontaviranomaisista ja joistakin näiden toimivaltuuksista sekä yleisen tuoteturvallisuusasetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista.

Kulutuspalvelujen turvallisuudesta annettavassa laissa säädettäisiin turvallisen kulutuspalvelun vaatimuksista ja turvallisuuden arvioinnista, palveluntarjoajan velvollisuuksista, valvontaviranomaisesta ja sen valvontakeinoista, valvontaviranomaisen velvoittavista päätöksistä ja lain rikkomisen seuraamuksista.

Tuoteturvallisuusasetuksessa säädettävistä seikoista ei tule säätää kansallisesti, minkä vuoksi voimassa oleva kuluttajaturvallisuuslaki on ehdotettu kumottavaksi. Asetuksen noudattamisen valvonnasta vastaavien viranomaisten nimeäminen, markkinavalvontaviranomaisten toimivaltuudet sekä asetuksen rikkomiseen sovellettavat seuraamukset edellyttävät kuitenkin kansallista sääntelyä.

Talousvaliokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja perusteltuina ja puoltaa niiden hyväksymistä yksityiskohtaisissa perusteluissa selvitetyn muutoksen. Nämä yksityiskohdat ja tarkemmat tiedot löytyvät mietintötekstistä. Yleisesti ottaen palveluntarjoajayritysten hallinnollinen taakka kevenee.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

Valiokunta korostaa markkinavalvonnan merkitystä myös yritysten tasapuolisten kilpailuedellytysten näkökulmasta. Erityisesti verkkoympäristössä markkinoitavien tuotteiden määrän ja mahdollisten turvallisuuspuutteiden lisääntyessä on tärkeää turvata myös Tullin riittävät edellytykset hoitaa tehtävänsä tehokkaasti.

Valiokunta yhtyy asiantuntijakuulemisessa esiin tuotuun huoleen siitä, että kolmansista maista käsin tapahtuvan verkkokaupan kasvu ja EU:n ulkopuolisten toimijoiden suorat toimitukset aiheuttavat haasteita sisämarkkinoille, tuoteturvallisuudelle ja reilulle kilpailulle. Tuotteissa on havaittu turvallisuus- ja laatuongelmia, joita kansalliset viranomaiset eivät pysty riittävästi valvomaan. Ongelman ratkaisu edellyttää useiden hallinnonalojen toimia, joista nyt tarkasteltava sääntely muodostaa yhden osan.

Yleisenä huomiona talousvaliokunta myös kiirehtii toimenpiteitä, joilla taataan tasapuoliset kilpailuedellytykset sisämarkkinoilla ja puututaan kolmansien maiden verkkokauppojen epäreiluun kilpailuun. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Aittakumpu on poissa. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

17.06 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tämä on tietysti jossain määrin tällainen tekninen EU-lainsäädännön toimeenpano, josta tässä tuoteturvallisuussäätelyä koskevassa laissa on kyse, mutta haluan kyllä nyt koko eduskunnan tässä ollessa koolla kiittää talousvaliokunnan puheenjohtajaa, edustaja Puistoa ja tietysti koko valiokuntaa erittäin hyvästä mietinnöstä.

Euroopan unioniahan arvioidaan tällaiseksi sääntelyn supervallaksi, ja varmasti se ajoitain toimiikin niin meidän eurooppalaisten kuluttajien kuin ihan koko ihmiskunnankin hyväksi, jos ajatellaan vaikka sitä, kuinka tämän vuoden alusta, koko maailmassa käytännössä, kaikissa uusissa matkapuhelimissa on sama laturiliitin. Enää kansakuntien ei tarvitse kilpailla sillä, kenellä on paremmat laturit, vaan voidaan keskittyä sitten ihan niiden puhelimen sisältöominaisuuksiin ja ylipäätään mobiililaitteiden sisältöominaisuuksiin. Tämänkaltaisen lainsäädäntö on hyvää, mutta on todella tärkeää, että pystytään sitten oikeasti toimeenpanemaan näitä määräyksiä. Kun tässä lainsäädännössä on kyse nimenomaan tuoteturvallisuudesta, niin siinäkin varmasti Eurooppa on todella maailman edelläkävijä, ja se on hyvä asia, mutta sitten käytännön elämässä kuitenkin olemme havainneet sen, että eurooppalaisetkin kuluttajat voivat tilata kiinalaisista verkkokaupoista tuotteita — siksi käytän sanaa ”kiinalaisista”, koska Tullin ja Postin tilastojen mukaan näistä pienlähetyksistä, joita Suomeenkin tulee, 98 prosenttia tulee Kiinasta — jotka sinänsä kuluttajan näkökulmasta voivat olla kyllä hyviä, kustannusvaikuttavuudeltaan tarkoituksenmukaisia, mutta valitettavasti siellä joukossa voi olla myös sellaisia lähetyksiä, jotka ovat vaarallisia niin kuluttajalle, hänen läheisilleen kuin laajemminkin yhteisölle. Voidaan puhua esimerkiksi elektroniikkalaitteiden paloturvallisuudesta tai vaikkapa kosmetiikan kemiallisista myrkyistä ja muista vastaavista asioista. Sen vuoksi on erittäin hyvä ja tärkeä asia, että tässä puheenjohtaja Puiston ja valiokuntansa tekemässä mietinnössä nämä asiat tuodaan myös esille.

Todella peräänkuulutan sitä, että Suomi vaikuttaa aktiivisesti EU-tasolla siihen, että millä tavalla voidaan varmistaa, kun kuluttajatuotteita tällä tavalla globaalissa verkkokaupassa liikutellaan, että kun niitä Euroopan alueelle tulee, niin todella nämä tavarantoimittajat maksavat sen, että eurooppalaiset viranomaiset pystyvät varmistumaan erilaisin testein sii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 27/2025 vp

tä, että laitteet ja tuotteet, joita alueillemme toimitetaan, ovat kuluttajan kannalta turvallisia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Puisto, olkaa hyvä.

17.09 Sakari Puisto ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Juuri niin kuin edustaja Autto nosti esiin, EU:han tekee nyt tulliuudistusta, ja jatkossa on esimerkiksi tarkoitus puuttua tähän 150 euron minimirajaan ja ilmeisesti poistaa se. Tämä palikka, mitä nyt tehtiin, tämä HE, on tietysti yksi osa sitä, ja siinä on aika paljon tekniikkaa, mutta me myös valiokunnassa käsiteltiin tätä teemaa laajemmin ja otettiin myös siinä mietinnössä kantaa ja korostettiin näiden uudistusten tarpeellisuutta, koska tämä verkkokauppahan on kasvanut nimenomaan kolmansista maista ja erityisesti Kiinasta — puhutaan niin kutsutusta temuttamisesta — suorastaan räjähdysmäisesti, ja on tärkeätä, että sen tuomiin varsin selviin epäkohtiin pystytään puuttumaan. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 213/2024 vp sisältyvien 1.—14. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.